

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: G. S., zastoupené Mgr. Alicjí Kellerberg Klimeš, LL.M., advokátkou se sídlem Horní 2a/1433, Havířov – Město, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 2. 2009, č. x, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 1. 2010, č. j. 19 Cad 43/2009 – 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené advokátce stěžovatelky Mgr. Alicji Kellerberg Klimeš **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1920 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát.

Odůvodnění:

Žalobkyně brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba směřující proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 10. 2. 2009, č. x. Napadeným rozhodnutím žalovaná odňala žalobkyni podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) plný invalidní důchod. Své rozhodnutí žalovaná odůvodnila tím, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná ze dne 29. 1. 2009 již žalobkyně

není plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti o 20%.

V žalobě žalobkyně namítala, že je její zdravotní stav natolik vážný, že nemůže být zaměstnána, a to ani na zkrácený úvazek. Je po dvou operacích bederní páteře a v zádech má stále šrouby.

Krajský soud v Ostravě provedl důkaz posudkem o zdravotním stavu žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované vypracovaným dne 12. 8. 2009 Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též „posudková komise MPSV“) v Ostravě.

U žalobkyně se jednalo o stav po operaci výhřezu meziobratlové ploténky L1 se stabilizací 2. 9. 2005, stav po operaci výhřezu ploténky L4/5, migrenózní cephaleu a stav po operaci vaječníku. Šlo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav určovaný vertebrogenními potížemi, stavem po operaci ploténky L4/5 v prosinci 2000, operaci výhřezu a stabilizaci L3/4 a stabilizaci L4/5 dne 2. 8. 2005, s dobrým pooperačním efektem. Plná invalidita byla přiznána v perioperačním období, k datu rozhodnutí žalované byl zdravotní stav dlouhodobě stabilizován, od operace zlepšen, což je doloženo neurochirurgickým a neurologickým nálezem.

Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byl stav po operaci L3/4 pro výhřez a stabilizaci L4/5, od operace k datu rozhodnutí dle odborných neurochirurgických a neurologických nálezů s vymizením kořenové symptomatologie – motorického a senzitivního postižení, s omezením dynamiky zpevněného úseku bederní páteře. Zdravotní postižení je uvedeno v příloze č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., v platném znění, v kapitole XV, odd. F, pol. 3, písm. a). V rámci rozmezí 10-20% posudková komise MPSV hodnotila celkem 20% poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a dále nezvýšila podle § 6 odst. 4 citované vyhlášky. U žalobkyně nešlo o zdravotní postižení uvedené pod písm. b), c), d), protože nebyly splněny kritéria zde uvedená.

Podle posudku posudkové komise MPSV v Brně ze dne 30. 11. 2009, který nechal krajský soud vyhotovit k námitkám žalobkyně, rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byly vertebrogenní potíže. Míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti komise hodnotila podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. v kapitole XV, odd. F, pol. 3, písm. a) – 20%. Horní pásmo procentního rozmezí posudková komise zvolila s ohledem na provedené operační zákroky a tíži přetrvávajících obtíží. Z důvodu dosaženého vzdělání a dosud vykonávaných profesí navýšila pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 10 procentních bodů. Podle posudkové komise je žalobkyně schopna vykonávat profese na regionálním trhu práce s částečnou možností využít osvojené pracovní návyky a dovednosti. Je schopna zaučit se v nových činnostech a je schopna rekvalifikace. Není schopna vykonávat práce fyzicky těžší, práce v dlouhodobě nevhodných vynucených polohách těla, v nepříznivých klimatických podmínkách, v průvanu. Je třeba zachovávat režim vertebropatů. Posudková komise závěrem svého posouzení stanovila konečnou procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně na 30%. K datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla žalobkyně plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nebyla ani částečně invalidní

podle § 44 odst. 1 nebo 2 zákona o důchodovém pojištění. Nešlo tedy o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 33%, nešlo o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek a dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav jí značně neztěžoval obecné životní podmínky.

Krajský soud v Ostravě při svém rozhodování pokládal za stěžejní důkaz posudek posudkové komise MPSV v Ostravě ze dne 12. 8. 2009 a posudek posudkové komise MPSV v Brně ze dne 30. 11. 2009.

Krajský soud považoval závěry odborných posudků za přesvědčivé a úplné, a proto také neprováděl další dokazování. Zdravotní stav žalobkyně byl hodnocen posudkovým lékařem a odbornými neurology na základě zdravotní dokumentace žalobkyně. Bylo zjištěno, že plná invalidita byla přiznána v perioperačním období, k datu rozhodnutí žalované byl zdravotní stav žalobkyně dlouhodobě stabilizován a od operace zlepšen, což bylo doloženo odborným neurochirurgickým a neurologickým nálezem.

Z výše uvedených důvodů Krajský soud v Ostravě podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“) žalobu žalobkyně zamítl.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadla stěžovatelka kasační stížností z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelka v kasační stížnosti obecně namítala, že je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný.

Krajský soud se dále dostatečně nevypořádal se závěry obou posudků, které nekorespondují s učiněnými skutkovými zjištěními. Obě posudkové komise dospěly k závěru, že zdravotní stav stěžovatelky je třeba hodnotit podle kapitoly XV., oddíl F, pol. 3 písm. a) přílohy 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. jako stavy po operacích páteře a plotének, s mírným reziduálním funkčním nálezem, kterému odpovídá pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 10 až 20%, s tím, že byl stanoven pokles na 20%.

Stěžovatelka je toho názoru, že její stav je potřeba hodnotit podle kapitoly XV, oddíl F, pol. 3 písm. b) přílohy 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., jako stavy s často recidivujícími nebo dlouhotrvajícími projevy nervového a svalového dráždění prokázanými EMG, insuficiencí svalového korzetu a podstatným snížením celkové výkonnosti organismu.

Zdravotní stav stěžovatelky bylo potřeba hodnotit podle výše uvedeného písm. b) citované vyhlášky i pro další zdravotní obtíže spočívající v pohybovém omezení levé horní končetiny, častých migrénách, absolvování dvou gynekologických operací, kombinované vadě zraku a počínající osteoporoze. Poté se měl uplatnit korektiv 10% z důvodu dosaženého vzdělání a dosud vykonávaných profesí.

Stěžovatelka poukázala na to, že se posudkové komise lišily v hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 10 % a dále uvedla, že krajský soud měl doplnit dokazování o znalecké posudky znalce z oboru zdravotnictví, odvětví neurochirurgie a

ortopedie.

Zdravotní stav stěžovatelky se od posledního posuzování nezlepšil, trpí bolestmi. Tento stav trvá již 8 let, dle lékařů je nezvratný, nelze očekávat jeho zlepšení, ale se zvyšujícím se věkem naopak zhoršování.

Výdělečné činnosti je stěžovatelka schopna jen za zcela mimořádných podmínek, podle jejího mínění by nebyla schopna práce ani na zkrácený pracovní úvazek. Úřad práce není schopen zprostředkovat stěžovatelce zaměstnání z důvodu jejího špatného zdravotního stavu.

Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížními důvody. Po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se přednostně zabýval námitkou týkající se nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku ve smyslu jeho nedostatečného odůvodnění.

Na tomto místě je třeba nejprve zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí může nastat z důvodu jeho nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, jakož i v důsledku jiné vady řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí pak bývá zpravidla založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Takovými vadami mohou být mimo jiné případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.

V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žádná ze shora specifikovaných skutečností, způsobujících nepřezkoumatelnost rozsudku, nenastala, neboť z argumentace rozsudku krajského soudu je zcela zřejmé, proč nepřisvědčil námitkám stěžovatelky, z jakých právních úvah vycházel a proč se ztotožnil s právním názorem žalované. Rozsudek je dostatečně srozumitelný a určitý a krajský soud v něm jasně uvedl úvahy, pro které považoval žalobu za nedůvodnou. Nejvyšší správní soud proto neshledal obecné námitky označující rozsudek soudu za nepřezkoumatelný důvodnými.

Jak již v odůvodnění svého rozsudku uvedl krajský soud, je rozhodnutí o nároku ve věcech důchodového zabezpečení závislé především na odborném posouzení zdravotního stavu občana, a to ve správním řízení lékařem příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, v přezkumném řízení soudním pak posudkovou komisí. Soudní

řízení je specifické v tom, že je v něm prováděn zákonem předvídaný důkaz, jímž je ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Rozhodnutí o nároku na takovou dávku je totiž závislé na odborném lékařském posouzení. Uvedená komise je přitom oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale také i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě (částečné invaliditě), jejím vzniku, dalším trvání či zániku, třebaže v oblasti rozhodování o těchto nárocích jsou pojmy invalidity či částečné invalidity především pojmy právními. Nevzbuzuje-li posudek uvedené komise z hlediska jeho přesvědčivosti a úplnosti žádnou pochybnost a nejsou-li v řízení zjišťovány ani jiné skutečnosti, jimiž by správnost posudku byla zpochybňována, je zpravidla v řízení důkazem stěžejním.

Krajský soud si v řízení o žalobě opatřil posudek vypracovaný posudkovou komisí MPSV v Ostravě. S ohledem na námitky stěžovatelky vůči závěrům tohoto posudku byl vyžádán posudek vypracovaný posudkovou komisí MPSV v Brně.

V daném případě posudky posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě a Brně obsahují všechny předepsané náležitosti, tj. diagnostický souhrn, funkční hodnocení jednotlivých zdravotních postižení, stanovení hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, podřazení příslušné položce vyhlášky č. 284/1995 Sb., stanovení konečné míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti i obecnou pracovní rekomandaci. V posudkovém hodnocení bylo u stěžovatelky zjištěno pooperační zlepšení a dlouhodobá stabilizace zdravotního stavu, což bylo podloženo neurochirurgickými a neurologickými nálezy.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu se posudkové komise dostačujícím způsobem vypořádaly s charakterem onemocnění stěžovatelky spočívajícím ve vertebrogenních potížích, v posudcích blíže funkčně zhodnocených a rovněž i s těmi onemocněními, které přednesla v kasační stížnosti a které byly uvedeny v diagnostickém souhrnu (migrenosní cafalea, stav po ovarektomii, stav po deliberaci a transpozici n. ulnaris I. na levé horní končetině) a jenž podle hodnocení nemají podstatný vliv na míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti.

Namítá-li stěžovatelka, že nebylo přihlédnuto k jejím vyjádřením o špatném zdravotním stavu, jenž se s věkem již pouze zhoršuje, pak krajskému soudu nelze vytýkat, že bez příslušných medicínských znalostí nepolemizoval s – i podle názoru Nejvyššího správního soudu – úplným a přesvědčivým závěrem posudku uvedené posudkové komise, že bylo spolehlivě prokázáno, že stěžovatelka k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované nesplňovala ani podmínky částečné invalidity ve smyslu § 39 zákona č. 155/1995 Sb.. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven podle kapitoly XV, odd. F, pol. 3, písm. a) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. v platném znění.

Na tomto místě zdejší soud uvádí, že k posouzení podřaditelnosti zdravotního postižení stěžovatelky pod korespondující ustanovení vyhlášky není oprávněn Nejvyšší správní soud ani krajský soud, nýbrž posudková komise MPSV, případně znalec. Je tomu tak proto, že taková úvaha je součástí posudkového hodnocení zdravotního stavu žadatele o invalidní důchod, o němž si soud nemůže učinit vlastní úsudek. V posuzované věci z obou relevantních posudků (posudku MPSV v Ostravě i z posudku PK MPSV v Brně)

jednoznačně vyplynulo, že zdravotní stav stěžovatelky, resp. její posudkově významné zdravotní postižení není podřaditelné pod kapitolu XV, oddíl F, pol. 3, písm. b) přílohy 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Krajský soud tento jednoznačný skutkový závěr posudkových orgánů nemohl svévolně vyložit opačně, přičemž zároveň ani ze spisové dokumentace, ani ze samotných posudků nevyplývaly žádné důvody k pochybnostem o tomto posudkovém hodnocení zdravotního stavu stěžovatelky. Posudková komise MPSV v Ostravě výslovně k dané otázce uvedla, že zdravotní postižení stěžovatelky nemohla hodnotit podle kapitoly XV, oddíl F, pol. 3, písm. b) přílohy 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., neboť pro takové hodnocení nebyla splněna stanovená kritéria.

Je pravdou, že posudky posudkových komisí sice nejsou úplně shodné ve vyjádření míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, avšak nejsou vůči sobě v zásadním rozporu a ani nejsou v rozporu s předloženými lékařskými zprávami. Nejvyšší správní soud shledal, že závěry posudkových komisí vycházely při posuzování zdravotního stavu z obsáhlé zdravotnické dokumentace a neliší se ani v klasifikaci rozhodujícího zdravotního postižení podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ani ve stupni invalidity.

Jinými slovy, okolnost, že se PK MPSV v Ostravě a v Brně neshodly v míře procentního vyjádření, ačkoliv v rámci jedné položky a téhož písmene hodnotily totožně zdravotní postižení stěžovatelky, přičemž PK MPSV v Brně dospěla k závěru, že z důvodu dosaženého vzdělání a dosud vykonávaných profesí navýšila pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 10 procentních bodů, nemůže podle názoru Nejvyššího správního soudu ve svých důsledcích znamenat nepřesvědčivost posouzení zdravotního stavu. Posudky přitom shodně hodnotily tíži funkčních poruch stěžovatelky v míře, která nezakládá ani částečnou invaliditu, neboť její schopnost soustavné výdělečné činnosti nepoklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o více než 33 %, přičemž netrpěla zdravotním postižením taxativně uvedeným v příloze č. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb., pro který by byla schopna soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že bylo jednoznačně prokázáno, že stěžovatelka nebyla k datu vydání napadeného rozhodnutí plně ani částečně invalidní.

Nejvyšší správní soud též připomíná, že přiznání plné invalidity bylo v daném případě od počátku indikováno jako dočasné pro perioperační období, resp. období rekonvalescence, tedy s výhledem následného zlepšení zdravotního stavu stěžovatelky, nebo přinejmenším jeho uspokojivé stabilizace. Tento předpoklad se podle obou výše citovaných posudků posudkových komisí MPSV naplnil.

K námitce vhodnosti provedení dalšího důkazu znalcem z oboru ortopedie a neurochirurgie zdejší soud uvádí, že krajský soud učinil své povinnosti zjistit skutkový stav zadost, když k námitkám stěžovatelky nechal pro potřeby doplnění dokazování vyhotovit „srovnávací“ posudek PK MPSV, pracoviště v Brně. Jelikož tento posudek byl v kontextu s ostatními lékařskými zprávami z období vydání napadeného rozhodnutí žalované v souladu, vyhodnotil jej po právu krajský soud jako důkaz stěžejní, který nevyžadoval další doplnění.

Uvádí-li stěžovatelka nově v kasační stížnosti kombinované postižení jejího zraku a počínající osteoporozu, jedná se o tvrzení neuplatněné v řízení před krajským soudem a Nejvyšší správní soud k němu tedy podle ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nemůže při posuzování

zákonnosti napadeného rozsudku přihlédnout. Jen na okraj proto k uvedenému tvrzení poznamenává, že ve shromážděné zdravotní dokumentaci nemá oporu.

Nejvyšší správní soud dále připomíná, že pracovní rekomandace je obsažena v posudku lékaře OSSZ v Karviné a posléze v posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně především za účelem stanovení obecných indikací a kontraindikací pro výkon povolání zdravotně postiženého pojištěnce. Důvodem pro nárok na dávku důchodového pojištění tak není skutečnost, že občan nemůže doporučené vhodné zaměstnání nastoupit pro nedostatek takových míst nebo proto, že zaměstnavatel pro přijetí do pracovního poměru vyžaduje bezvadný zdravotní stav. Otázka vhodného pracovního zařazení a vhodných pracovních podmínek je úkolem úřadu práce, nikoliv otázkou změny hodnocení či stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Subjektivní pocity stěžovatelky o její pracovní neschopnosti a zdravotních potížích, nejsou-li podloženy objektivně zjištěným zdravotním stavem, nemohou být kritériem pro trvání nároku na dávky důchodového pojištění.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že Krajský soud v Ostravě nepochybil, když vycházel z posudků posudkových komisí MPSV s pracovištěm v Ostravě a v Brně. O správnosti zjišťované klinické diagnózy onemocnění stěžovatelky není totiž pochyb a posudkové komise z ní také důsledně vycházely. Jejich závěry nejsou v rozporu ani s obsahem lékařských nálezů. Posudkové vyhodnocení přísluší právě jen posudkovým komisím a pokud jsou závěry této komise spolehlivě odůvodněny, nemá ani Nejvyšší správní soud důvodu o nich pochybovat.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadami podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

Odměnu ustanovené zástupkyně stěžovatelky Nejvyšší správní soud vyčíslil za dva úkony právní služby po 500 Kč za každý úkon (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a podání doplnění kasační stížnosti podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 téže vyhlášky, celkem tedy 1000 Kč), a náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky po 300 Kč za úkon, celkem tedy 1600 Kč. Vzhledem k tomu, že ustanovená zástupkyně doložila osvědčení o registraci k placení DPH, přiznal Nejvyšší správní soud zvýšení odměny o částku této daně, tj. 20 % (320 Kč). Odměna stanovená zástupkyni stěžovatelky v celkové výši 1920 Kč jí bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

3 Ads 121/2010 - 78

V Brně dne 27. října 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu